

Sommarbrev juni 2007

Kickan på skolavslutning i Lettland 17-19 maj

Vi kom fram till Kopa ar Mums barnhem i Lauderī (6 km från ryska gränsen) ganska sent på kvällen. Resan, som tog sju timmar, gick genom ett mycket vackert lettiskt landskap täckt med blommande maskrosfält. Marlen körde hela vägen. Han är en ung tatar, med rötterna i Ryssland, som liksom de andra ungdomarna fått en trygg tillvaro hos Sandra och Sergej på Kopa ar Mums. Med i bilen var, förutom Sergej och Sandra, även Svetlana som är husmor på barnhemmet. Färden gick (lite väl) fort och skumpigt bland oräkneliga polska, litauiska, vitryska och ryska lång-tradare. På barnhemmet fick jag ett eget rum och innan jag kröp i säng stod jag en stund och lyssnade till näktergalen. Försommarens spröda grönska omslöt barnhemmet. På morgonen hade alla barnen hunnit försvinna, skolbussen kommer tidigt och hämtar dem till de olika byskolorna. Under morgonpromenaden blev jag rejält utskälld av Segejs S:t Bernardshund i sitt hägn (tack o lov!).

Alltid nya visioner

Sergejs och Sandras äkta och osjälviska engagemang i barnen och ungdomarna berör mig starkt. Nya idéer förverkligas och barnhemmet genomgår ständiga förbättringar. Huset har fått nytt tak, fasaden står inför en ommålning (med färgen som Nordsjö skänkte för några år sedan), nya anlagda rabatter ger en välkomnande känsla, ett tiotal bikupor står utplacerade i skogskanten och ett antal kaniner bor i nysnickrade burar. Det fina bageriet (med tyska sponsorpengar) i ena änden av huset ska snart invigas. De två undermåliga lägenheterna som kommunen skänkte i hyreskomplexet en bit bort har renoverats från topp till tå (den ena med Letthjälpengar till en persons minne). Där bor nu sex ungdomar i den ena och tre ungdomar och fyra mindre barn i den andra. Jag träffade Alex där som stolt visade upp köket. Sergejs hörde talas om Alex i grannbyn Zilupe för ett år sedan. Han hade då i nästan hela sitt liv (19 år) levt på gatan och ingen vet egentligen hur han överlevt. Sergej erbjöd honom en ”allt-i-allo-tjänst” på barnhemmet i Lauderī och nu bor han i en av de renoverade lägenheterna, har ätit sig rund om kinderna och klippt håret kort.

Barnhemmet i Lauderī

Alex i gruppboenden i Lauderī

Skolavslutning på Adamovas Sanatorijas Internatskola i Rezekne

Den 18 maj var den stora examensdagen. Den både efterlängttade och fruktade. Den dagen skulle innebära ett slut på många och långa års barnhemsliv och mitt fadderbarn Kristine och tolv andra ungdomar skulle få motta sina diplom som bevis på nio års skolgång. I skolans aula satt några få anhöriga, en del kamrater men framför allt personal från andra barnhem dit ungdomarna nu skulle förflyttas. Bredvid mig satt Sandra. Hon skulle ta emot Jekaterina som kommer att bo i Kopa ar Mums gruppboende i Riga under ett år eller två. På morgonen hade Sandra och jag varit och köpt varsin vacker blombukett i byn som vi skulle ge våra ungdomar under ceremonin. Kristine såg sammanbiten ut där hon satt på podiet med de andra ungdomarna, alla högtidsklädda och flickorna med vackra håruppsättningar.

På sena eftermiddagen var det dags för ungdomarna att ta farväl av varandra – och för mig att återvända till Riga. Personal från barnhemmet Ilga i Riga tog med sig Kristine och tre andra i bilen tillbaka. Där ska hon få bo tills vidare och få hjälp att söka vidare studier. Hon drömmer om att arbeta inom turism – men först väntar en månads extrajobb i en mataffär. Innan vi skiljdes åt bestämde vi att spendera morgondagen tillsammans i Riga.

Jekaterina och Kristine

Oviss framtid för en föräldralös

Kristine har ett år kvar till 18-årsdagen. Om hon inte väljer att studera efter det betalar inte lettiska staten ut något bidrag. För de föräldralösa ungdomarna är läget förtvivlat säger Sandra. De får stå i en oändligt långsam vänteliste-kö för en bostad. Om de erbjuds en vrå till slut, hamnar månadskostnaden på runt 3 000 kr vilket är en utopi för en 18–20-åring utan inkomst eller en mycket blygsam sådan. De bostäder som erbjuds har dessutom oftast ett stort renoveringsbehov. Sandra har t o m sett en som saknade ytterdörr. I värsta fall erbjuds den unga plats i natthärbärge i väntan på eget krypin.

Samtalen med Sandra ger en levande skildring av den lettiska verkligheten. Under året som gått har Sandra haft egna bekymmer. Hennes hyresvärd ville göra bostadsrätter av huset i Riga och familjen blev tvungen att flytta då det var ekonomiskt omöjligt att köpa loss våningen (Sandra tar ut en månadslön på 3 300 kr, trots universitetsexamen). Nu har familjen köpt en liten tvåa utanför Riga och har fasta utgifter för boendet på 2 800 kr. På något sätt klarar man sig, menar Sandra men det finns inget utrymme för något utöver det allra nödvändigaste. Lettland har en besvärlig situation säger hon, runt 7 000 personer per månad söker sig till andra länder, Irland framför allt.

Julfirandet 2006

För de 15 000 kr som Kopa ar Mums fick till jul ordnades nyårsfirande för barnen i Lauderis samt en utflykt till Riga med teater och besök på restaurang Lido. Pengarna räckte också till nyårsfirande och julklappar för alla ungdomarna på gruppboendet i Riga.

Vad kan Letthjälpen bidra med härnäst?

Om Sergejs fick önska sig något så skulle det vara ett ekonomiskt bidrag till ett relaxrum på barnhemmet i Lauder. Merparten av barnen är spända, rastlösa och har sömnstörningar på grund av traumatiska upplevelser. Sergejs menar att massage, omvårdnad och lugn musik skulle kunna lindra. Vidare önskar han sig också diverse nödvändiga redskap till bageriet så att brödtillverkningen ska kunna komma igång samt att fyra ungdomar från gruppboenden i Lauder skulle kunna få sommarjobb i Sverige. Sergej säger att de så väl skulle behöva se något annat i världen, kanske få nya vänner och tjäna en liten extraslant. De kan snickra och arbeta i jordbruk.

Lunch med Diana

Åter i Riga fick jag en lunchstund med Diana Vasilane. Vi diskuterade det seminarium om trafficking som vi planerar att genomföra tillsammans på Nordiska ministerrådet i Riga. För övrigt arbetar Diana sedan flera månader tillbaka med två grupper tonåringar (gatubarn) för att motivera dem att söka arbete eller studera. Med de yngre barnen som kommer till hennes center gör man utflykter till zoo, museum, aquaparks, bowling osv, det vill säga allt det som föräldrarna aldrig har möjlighet att ge dem.

Patrik Johansson och Jerker "Alex" Alexandersson till Lettland, 13-19 februari

De träffades under FN-tjänst i Bosnien. Nu väntade ännu ett uppdrag – en veckolång resa genom hela Lettland med Svenska Bio's buss fullastad med grejor. Peter Fornstam på Svenska Bio har än en gång sponsrat med bil, färja, boende och kläder! På programmet stod bland annat att besöka Kopa ar Mums gruppboende i Riga, Dianas gatubarnscenter, en utsatt familj i Riga, ett "bortglömt" barnhem (Abelite) nära ryska gränsen, barnhemmet i Lauder och ett hem för utsatta unga mammor (från 16 år). Duni, där Patrik arbetar, har sponsrat ett inköp av en ny tvättmaskin till gruppboenden i Lauder med 5 000 kr. Med i lasten fanns bl a ett 40-tal säckar och kartonger med köksutrustning, linne, handdukar, lampor, vitvaror, TV och mycket mycket mer som anhöriga till en avlidet person skänkt samt 7 säckar med fantastiska babykläder från en svensk småbarnsfamilj. Dessa gavs till de unga nyblivna mammorna. Patrik hade också gjort en insamling i sin hemort Halmstad. Ett kuvert med 12 250 kr överlämnades från Letthjälpen till Sergej och Sandra på Kopa ar Mums, att användas till renovering av en av de två lägenheterna man fått i Lauder.

Patrik packar det allra sista ur Kickans källare

Patrik skrev så här efter hemkomsten: "Nu är vi hemma igen, trötta, allt har gått bra och vi hade inga saker med oss hem. Vi var först hos Diana, hon var inte där men två andra tog hand om oss. Sedan var vi hos Sandra och Sergei för att få info om resan till Lauder, det blev en sen kväll. Torsdag morgon hade vi strul med tanklocket som hade frusit fast men sedan kom vi iväg. Först blev vi stoppade av polisen utan anledning och skulle betala 20 lats men jag prutade till 10 - man är ju smålänning. Därefter besökte vi barnhemmet Abelite där de inte hade det så bra som i Lauder. De blev väldigt glada, vi hade tyska tolkar från Lauder (vi kunde tyvärr inte så bra tyska), dock var där en liten kille som kunde bra engelska. Vid 16.00-tiden anlände vi till Lauder och övernattade där. De äldre barnen verkade överlyckliga att vi var där, vi spelade spel och pratade med dem. Här har de det väldigt bra men när man tänker

på vad de har varit med om och vad de saknar är det berörande. Lördagen åkte vi till hemmet för unga mammor, det tog tid att hitta för det låg långt in i skogen. Det var en bra resa - på några ställen hade de det bra materiellt - men vad de egentligen vill ha är en mamma och pappa som bryr sig och någonstans att bo tillsammans och det märktes!”

Till Riga med Tempelherrarna

I september åker Birgitta och Jan Stålhammar till Riga tillsammans med två personer från Tempelherreordens humanitära fond. De vill göra en insats för Diana Vasilanes skolhus i Kosa och önskar åka för att rekognosera och planera för detta.

Akademikliniken

Akademikliniken i Stockholm med sina 90 anställda har bestämt att i år göra en personalresa till Riga för att göra en insats för utsatta barn och ungdomar. De ska bland annat besöka Dianas gatubarnscenter, Kopa ar Mums och småbarnhemmet Plavnieki. De planerar att göra aktiviteter tillsammans med barnen samt att medföra vitaminer, mediciner och mycket annat.

Barnen på Abelite

och barnen i Lauveri

**En riktigt skön sommar önskar vi på Letthjälpen
och tack till alla er som troget stödjer oss!**

Pg 1 46 59-7

Fakta om organisationen Kopa ar Mums

I Riga finns

- ett gruppboendet med 20 ungdomar, alla uppvuxna på barnhem
- en gruppbostad för 12 lätt förståndshandikappade unga mellan 20–24 år
- ett dagcenter med 25 barn och ungdomar mellan 8–18 år

På barnhemmet i Lauveri (Ludzas kommun) bor 38 barn mellan 5-18

Sergejs Maksimovs är chef och Sandra Alpa är föreståndarinna

